

فهرست مطالب

مقدمه.....	۹
آشنایی با آزمون استعداد شغلی.....	۱۱
بخش اول: درک مطلب.....	۲۵
۱- محتوای سوالات درک مطلب.....	۲۶
۲- انواع متن و سوالات درک مطلب.....	۲۸
۱-۲- انواع متن درک مطلب.....	۲۸
۲-۲- انواع سوالات درک مطلب.....	۲۹
۳- روش پاسخگویی به هر یک از انواع سوالات درک مطلب.....	۳۵
۴- جمع بندی و خلاصه نکات بخش درک مطلب و راهکارهای حل سوالات آن	۴۴
بخش دوم: استدلال منطقی.....	۴۵
۱- محتوای سوالات استدلال منطقی.....	۴۶
۲- انواع سوالات استدلال منطقی.....	۴۷
۳- روش پاسخگویی به انواع سوالات استدلال منطقی.....	۴۹
فصل اول: تحلیل متن (مباحث اصلی).....	۴۹
قسمت اول: تکمیل استدلال.....	۵۰
مبحث اول: انواع استدلال.....	۵۰
مبحث دوم: یافتن فرض پنهان.....	۵۶

- ۶۶.....مبحث سوم: نتیجه گیری از متن
- ۷۰.....مبحث چهارم: سایر سؤالات تکمیل استدلال
- ۷۵.....قسمت دوم: تضعیف یا تقویت استدلال
- ۷۵.....مبحث اول: تضعیف استدلال قیاسی
- ۷۶.....* روش های تضعیف یک استدلال عبارتند از:
- ۸۴.....مبحث دوّم: تقویت استدلال قیاسی
- ۹۲.....مبحث سوّم: تضعیف یا تقویت استدلال استقرایی و رابطه علی
- ۹۶.....مبحث چهارم: تضعیف یا تقویت رابطه علی
- ۱۰۲.....مبحث پنجم: فواید استدلال منطقی
- ۱۰۶.....جمع بندی و خلاصه اصول اساسی پاسخگویی به سؤالات استدلال منطقی:
- ۱۱۲.....جمع بندی نکات سؤالات «یافتن فرض پنهان» و «نتیجه گیری»
- ۱۱۴.....جمع بندی نکات سؤالات تقویت و تضعیف استدلال:
- ۱۲۴.....فصل دوم: مباحث تکمیلی
- ۱۲۴.....مبحث اوّل: مجموعه ها، نمودار تعمیم یافته
- ۱۲۹.....مجموعه سؤالات مجموعه ها و نمودار تعمیم یافته
- ۱۳۱.....پاسخنامه سؤالات مجموعه ها و نمودار تعمیم یافته
- ۱۳۴.....مبحث دوّم: جبر گزاره ها
- ۱۴۳.....مبحث سوّم: یافتن استدلال مشابه

۴- جمع‌بندی و خلاصه نکات و راهکارها..... ۱۴۵

بخش سوم: تحلیل اطلاعات..... ۱۴۷

۱- محتوای سوالات تحلیل اطلاعات..... ۱۴۸

۲- انواع سوالات تحلیل اطلاعات و روش پاسخگویی به آن..... ۱۵۱

مبحث اول: ماتریس اطلاعات..... ۱۵۱

مبحث دوم: تغییر وضعیت..... ۱۵۵

مبحث سوم: گراف..... ۱۶۳

مبحث چهارم: گروه‌بندی..... ۱۶۹

مبحث پنجم: چیدمان..... ۱۷۵

۳- جمع بندی و خلاصه نکات و راهکارها..... ۱۸۱

بخش چهارم: کمیت و مقدار..... ۱۹۱

انواع سوالات بخش کمی..... ۱۹۲

۱) سوالات هوش..... ۱۹۲

۲) سوالات حل مسأله..... ۱۹۵

۳) سوالات کمی مقایسه‌ای..... ۱۹۶

مبحث ب.م.م و ک.م.م..... ۱۹۸

تصاعد..... ۲۰۲

بخش پنجم: نمونه سوالات آزمونی..... ۲۰۷

۱- سوالات خلاقیت و استعداد شغلی آزمون قضاوت سال ۱۳۹۰..... ۲۰۸

- ۲- نمونه سؤالات استعداد شغلی با پاسخنامه ۲۱۴
- نمونه سوال درک مطلب ۲۱۴
- نمونه سوال استدلال منطقی و تحلیل اطلاعات ۲۱۶
- منابع ۲۳۱

avabook.com

امروزه در جوامع پیشرفته علاوه بر داشتن تخصص و دانش در یک شغل خاص آنچه که بسیار حائز اهمیت است داشتن ویژگی های فردی مناسب با آن شغل است. در میان مشاغل مختلف شغل قضاوت به لحاظ جایگاه مهم آن در مقام احقاق حق از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است و کاملاً بجاست که برای تصدی این منصب مهم اشخاصی برگزیده شوند که از هر لحاظ صلاحیت این جایگاه را دارند. بنابراین اقدام به گنجاندن سؤالاتی در زمینه استعداد شغلی در آزمون قضاوت اقدام بسیار به جایی به نظر می رسد. لذا طرح سؤالاتی پیرامون یافتن استعداد مناسب برای شغل قضاوت اقدام به روز و علمی و بسیار پسندیده ای است. ساختار سؤالات استعداد شغلی به منظور استعدادیابی اشخاص جهت بر عهده گرفتن یک شغل خاص است. معمولاً سؤالات استعداد شغلی شامل بخش های زیر است:

۱- درک مطلب

۲- استدلال منطقی

۳- تحلیل صحیح

۴- تشخیص های کمی

۵- درک موضوعات تجسمی

از میان پنج بخش فوق چهار بخش اول برای تمام مشاغل مشترک است ولی بخش پنجم برای مشاغل خاصی از جمله مشاغل عمرانی و یا هنری مناسب است و به همین دلیل برای طرح در آزمون استعداد شغلی قضاوت مناسب به نظر نمی رسد.

درس استعداد شغلی در آزمون قضاوت از این نظر حائز اهمیت است که غالب داوطلبان به دلیل جدید بودن این درس و نبود منابع مطالعاتی برای آن از پاسخگویی به سؤالات این درس خودداری می کنند و همین امر برگ برنده ای است برای داوطلبانی که اهمیت

پاسخگویی به این درس و تاثیر بسیار بالای آن را دریافته اند. امید است داوطلبان آزمون قضاوت با خواندن همین مباحث مختصر بتوانند اشراف خوبی بر درس استعداد شغلی بیابند.

هر نوشته ای بی شک مصون از خطا و اشتباه و کم و کاستی نیست امید است داوطلبان و اساتید گرامی نقطه نظرات سازنده و مفید خویش را راجع به این نوشتار از حقیر دریغ نفرمایند.

avabook.com

آشنایی با آزمون استعداد شغلی

بررسی یک آزمون استعداد شغلی

آشنایی با بخش‌های مختلف آزمون استعداد شغلی

در این قسمت بخش‌های آزمون به طور مختصر مورد بررسی قرار می‌گیرد.

بخش اول: درک مطلب

راهنمایی:

در این بخش، چند متن به طور مجزا می‌آید. هر یک از متن‌ها را با دقت بخوانید و پاسخ سؤال‌هایی را که در زیر آن آمده است با توجه به آنچه می‌توان از متن استنباط کرد، پیدا کنید و در پاسخنامه علامت بزنید.

این بخش برای همه داوطلبان آزمون قضاوت شناخته شده است. چرا که در اکثر آزمون‌های زبان، طرح این نوع سوالات متداول است. در این سوالات توانایی افراد، درک، تجزیه و تحلیل و به کار بردن اطلاعات و مفاهیمی که در متن آمده، سنجیده می‌شود. در این سوالات یک متن نسبتاً بلند آورده می‌شود و سپس درباره محتوای متن چند پرسش مطرح می‌گردد. به عنوان مثال در این سوالات از شما خواسته می‌شود نتیجه‌گیری خود را از متن بیان کنید یا عنوانی برای متن انتخاب کنید. به بیان دیگر طراحان سوال، در صدد هستند تا بدانند شما از پس مهارت‌های زیر برمی‌آید یا نه:

- فهمیدن منظور اصلی متن

- نتیجه‌گیری منطقی از متن

- یافتن اطلاعاتی خاص در متن

- تسلط در انتخاب عنوان متن و ..

البته مهم این است که شما بتوانید همه این کارها را با سرعت انجام دهید. سرعت عمل کلید موفقیت شما در این نوع سوالات است.

متون انتخاب شده برای سوالات درک مطلب معمولاً متن‌های تخصصی می‌باشد. این بخش شامل متن‌های تخصصی است که برای هر یک، چند سوال در نظر گرفته شده است. متن‌ها معمولاً طولانی بوده و هر یک به طور تقریبی ۴۰۰ الی ۸۰۰ کلمه را دربرمی‌گیرد. برای پاسخ به این سوالات لازم است داوطلب تا حدودی با زمینه تخصصی موضوع مطرح شده آشنا باشد و نیز در درک متن‌های طولانی و پیچیده مهارت داشته باشد. بدین منظور روش‌ها و نکات مفیدی در این کتاب ارائه شده است. باید به این نکته دقت کرد که گاهی اوقات زمان کافی برای مطالعه کامل و دقیق متن سوال درک مطلب وجود ندارد و باید با روش‌های خاصی بخش‌های محدودی از متن را مطالعه کرد و به سوالات پاسخ داد.

بخش دوم: استدلال منطقی

راهنمایی:

برای پاسخگویی به سوال‌های این بخش، لازم است موقعیتی را که در هر سؤال مطرح شده، مورد تجزیه و تحلیل قرار دهید و سپس گزینه‌ای را که فکر می‌کنید پاسخ مناسب‌تری برای آن سوال است، انتخاب کنید. هر سوال را با دقت بخوانید و با توجه به واقعیت‌های مطرح شده در هر سوال و نتایجی که بیان شده و یا بیان نشده اما قابل استنباط است، پاسخی را که صحیح‌تر به نظر می‌رسد، انتخاب و در پاسخنامه علامت بزنید.

این نوع سوالات برای اکثر داوطلبان جدید و ناشناخته است. در این سوالات، معمولاً یک متن کوتاه آورده می‌شود و سپس درباره محتوای متن یک پرسش مطرح می‌گردد. به عنوان مثال این پرسش از شما می‌خواهد نتیجه‌گیری خود را از متن بیان کنید یا ساختار متن را تقویت یا تضعیف نمایید.

در این سوالات توانایی داوطلب در درک ساختار استدلال درست و تشخیص استدلال نادرست (مغالطه) سنجیده می‌شود. برای پاسخگویی به سوالات این آزمون لازم است موقعیتی را که در هر سوال مطرح شده مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و سپس گزینه‌ای را که پاسخ مناسب‌تری برای سوال است، انتخاب کرد. سوالات منطقی معمولاً از پیچیدگی خاصی برخوردار بوده و پاسخ به آن‌ها مستلزم قدرت ذهنی بالا و آشنایی با قوانین منطق و انواع روش‌های استدلال است.

بخش سوم: تحلیل اطلاعات

راهنمایی:

در این بخش، توانایی تحلیلی شما مورد سنجش قرار می‌گیرد. سوال‌ها را به دقت بخوانید و پاسخ صحیح را در پاسخنامه علامت بزنید.

داوطلبان با این سوالات بیشتر با عنوان «سوالات هوش» در دوران تحصیل خود آشنا شده‌اند. در این سوالات، یک مساله تحلیلی شامل چندین متغیر مطرح می‌شود و سپس برای آنکه داوطلب بتواند متغیرها را نسبت به هم تحلیل کند، محدودیت‌ها و قوانینی تعریف می‌شود. داوطلب در صورت تحلیل درست مساله می‌تواند با قوانین ارائه شده، به یک الگوی معلوم و قابل تحلیل برسد. به عنوان مثال: داوطلب باید ترتیب قرار گرفتن چند خودرو را در یک پارکینگ مشخص کند. در حالی که خودروها مدل‌ها و رنگ‌های متفاوتی دارند. در ادامه مساله درخصوص جایگاه برخی از این خودروها، رنگ و مدل آن‌ها توضیحاتی می‌دهد. دست آخر داوطلب باید بتواند با کنار هم گذاشتن این داده‌ها، دقیقاً ترتیب قرار گرفتن خودروها را مشخص کند.

سوالات تحلیلی دقیقاً شبیه بازی پازل است که در آن فرد باید بتواند با کنار هم گذاشتن قطعات موجود، تصویر کاملی را بسازد. این نوع سوالات تفکر سیستمی یا کل‌نگری فرد و میزان توانایی او را در تحلیل مسایل پیچیده و چند بعدی می‌سنجد. در واقع برای حل این نوع سوالات لازم است تفکر «چند بعدی» جایگزین تفکر «خطی» رایج شود.

بخش چهارم: کمیت و مقدار

راهنمایی:

این بخش از آزمون استعداد شغلی، از انواع مختلف سؤال‌های کمی، شامل مقایسه‌های کمی، استعداد عددی و ریاضیاتی، حل مسأله و ... ، تشکیل شده است.

● توجه داشته باشید به خاطر متفاوت بودن نوع سؤال‌های این بخش از آزمون، هر سؤال را براساس دستورالعمل ویژه‌ای که در ابتدای هر دسته سؤال آمده است، پاسخ دهید.

این نوع سؤالات تسلط داوطلب بر مباحث ریاضی پایه از مقاطع ابتدایی تا دبیرستان را می‌سنجد.

ساختار کتاب

این کتاب، تا حد امکان برای پوشش مناسب بخش‌های مختلف آزمون، در پنج بخش نوشته شده است.

◀ بخش اول: درک مطلب

◀ بخش دوم: استدلال منطقی

◀ بخش سوم: تحلیل اطلاعات

◀ بخش چهارم: کمیت و مقدار

◀ بخش پنجم: نمونه سؤالات آزمونی

مطالب هر فصل به صورت زیر نوشته شده است:

◀ **آشنایی با محتوای سؤالات:** در هر فصل ابتدا سعی شده است انواع سؤالات آن به طور دقیق‌تری مورد بررسی قرار گیرد.

◀ **تقسیم‌بندی مباحث:** براساس بررسی سؤالات، نحوه تقسیم‌بندی هر بخش و ضرورت سرفصل‌های آن توضیح داده شده است. مثلاً بخش دوک مطلب نیاز به دسته‌بندی خاصی نداشته است. ولی سؤالات بخش استدلال منطقی به «مباحث اصلی» و «مباحث تکمیلی» دسته‌بندی شده است.

◀ **شرح مباحث:** در هر بخش به توضیح مفاهیم و نکات اصلی پرداخته شده است. هر یک از مباحث آموزشی براساس چکیده روش‌ها و مهارت‌های ذکر شده در منابع معتبر داخلی و خارجی شرح داده شده است.

عمده داوطلبان، آزمون استعداد شغلی را آزمون هوش می‌دانند. در جامعه ما عمدتاً هوش، صرفاً به مفهوم تجزیه و تحلیل داده‌ها اطلاق می‌شود. حال آن که هوش، جنبه‌های مختلفی دارد که در این جا به آن می‌پردازیم.

انواع هوش

هوش به معنای «توان بیولوژیکی برای تحلیل نوع خاصی از اطلاعات به روشی معین» است. براساس این تعریف، ما انواعی از هوش داریم، نه فقط یک نوع خاصی از هوش. تحقیقات «هوارد گاردنر» نشان می‌دهد که انواع مختلف هوش نسبتاً مستقل از یکدیگر رشد می‌کنند و مهارت در یک هوش، داشتن مهارت در هوش دیگر را تضمین نمی‌کند. در ادامه انواع این هوش‌ها به اختصار شرح داده شده است.

۱- هوش کلامی، زبانی^۱

این نوع هوش یعنی توانایی استفاده از کلمات و زبان. این گروه از یادگیرنده‌ها، مهارت‌های شنیداری تکامل یافته‌ای دارند و معمولاً سخنوران برجسته هستند. آن‌ها به جای تصاویر، با کلمات فکر می‌کنند. مهارت‌های آن‌ها شامل موارد زیر می‌شود:

گوش دادن، حرف زدن، قصه گویی، توضیح دادن، تدریس، استفاده از طنز، درک قالب و معنی کلمه‌ها، یادآوری اطلاعات، قانع کردن دیگران به پذیرفتن دیدگاه آن‌ها، تحلیل کاربرد زبان.

شغل‌های مناسب برای آن‌ها عبارتند از: شاعر، روزنامه‌نگار، نویسنده، معلم، وکیل، سیاستمدار، مترجم

^۱ Verbal / linguistic intelligence

۲- هوش ریاضی - منطقی^۱

هوش ریاضی-منطقی یعنی توانایی استفاده از استدلال، منطق و اعداد. این یادگیرنده‌ها به صورت مفهومی با استفاده از الگوهای عددی و منطقی فکر می‌کنند و از این طریق بین اطلاعات مختلف رابطه برقرار می‌کنند. آن‌ها همواره در مورد دنیای اطرافشان کنجکاوند؛ سوال‌های زیادی می‌پرسند و دوست دارند آزمایش کنند. مهارت‌های آن‌ها شامل موارد زیر است:

مسئله حل کردن، تقسیم بندی و طبقه‌بندی اطلاعات، کار کردن با مفاهیم انتزاعی برای درک رابطه‌شان با یکدیگر، به کار بردن زنجیره طولانی از استدلال‌ها برای پیشرفت، انجام آزمایش‌های کنترل شده، سوال و کنجکاوی در پدیده‌های طبیعی، انجام محاسبات پیچیده ریاضی، کار کردن با شکل‌های هندسی رشته‌های شغلی مورد علاقه آنها عبارتند از: دانشمند، مهندس، برنامه‌نویس کامپیوتر، پژوهشگر، حسابدار، ریاضی‌دان

۳- هوش دیدی - فضایی - مکانی^۲

این نوع هوش توانایی درک پدیده‌های بصری است. یادگیرنده‌های دارای این نوع هوش، گرایش دارند که با تصاویر فکر کنند و برای به دست آوردن اطلاعات، نیاز دارند یک تصویر ذهنی واضح ایجاد کنند. آن‌ها از نگاه کردن به نقشه‌ها، نمودارها، تصاویر، ویدئو و فیلم خوششان می‌آید.

مهارت‌های آن‌ها شامل موارد زیر است: ساختن پازل، خواندن، نوشتن، درک نمودارها و شکل‌ها، حس جهت‌شناسی خوب، طراحی، نقاشی، ساختن استعاره‌ها و تمثیل‌های تصویری

¹ Mathematical / logical intelligence

² Spatical intelligence

(احتمالاً از طریق هنرهای تجسمی)، دستکاری کردن تصاویر، ساختن، تعمیر کردن و طراحی وسایل عملی، تفسیر تصاویر دیداری. شغل‌های مناسب برای آن‌ها عبارتند از: دریاورد، مجسمه‌ساز، هنرمند تجسمی، مخترع، کاشف، معمار، طراح داخلی، مکانیک، مهندس.

۴- هوش موسیقایی - ریتمیک - موزون^۱

این نوع هوش یعنی توانایی تولید و درک موسیقی. یادگیرنده‌های متمایل به موسیقی با استفاده از صداها، ریتم‌ها و الگوهای موسیقی فکر می‌کنند. آن‌ها بلافاصله چه با تعریف و چه با انتقاد، به موسیقی عکس‌العمل نشان می‌دهند. خیلی از این یادگیرنده‌ها بسیار به صداها (مانند صدای زنگ، صدای جیرجیرک و چکه کردن شیرهای آب) حساس هستند. مهارت‌های آن‌ها شامل موارد زیر می‌شود: آواز خواندن، سوت زدن، نواختن آلات موسیقی، تشخیص الگوهای آهنگین، آهنگ‌سازی، به یاد آوردن ملودی‌ها، درک ساختار و ریتم موسیقی شغل‌های مناسب برای آن‌ها عبارتند از: موسیقی‌دان، خواننده، آهنگساز

۵- هوش حرکتی - جسمی^۲

این هوش یعنی توانایی کنترل ماهرانه حرکات بدن و استفاده از اشیا. این یادگیرنده‌ها خودشان را از طریق حرکت بیان می‌کنند. آن‌ها درک خوبی از حس تعادل و هماهنگی دست و چشم دارند (به عنوان مثال در بازی با توپ). آن‌ها از طریق تعامل با فضای

^۱ Musical / rhythmic intelligence

^۲ Bodily / Kinesthetic intelligence

اطرافشان قادر به یادآوری و فراآوری اطلاعات هستند. مهارت‌های آن‌ها شامل این موارد می‌شود:

رقص، هماهنگی بدنی، ورزش، استفاده از زبان بدن، صنایع دستی، هنرپیشگی، تقلید حرکات، استفاده از دست‌هایشان برای ساختن یا خلق کردن، ابراز احساسات از طریق بدن. شغل‌های مورد علاقه آن‌ها عبارتند از: ورزشکار، معلم تربیت بدنی، رقصنده، هنرپیشه، آتش‌نشان، صنعتگر

۶- هوش میان فردی^۱

هوش میان فردی که از آن با نام هوش اجتماعی هم نام می‌برند. این هوش در افرادی دیده می‌شود که از انواع فعالیت‌های اجتماعی و یا در کنار دوستانشان بودن لذت می‌برند. از تنها بودن بیزار هستند. این افراد از کار گروهی خوششان می‌آید و معمولاً در هنگام فعالیت‌های اجتماعی و تعامل با دیگران بهتر آموزش می‌بینند. هنگام مشاجرات چه در خانه چه در مدرسه و یا در اجتماع همیشه نقش میانجی را به عهده می‌گیرند، و همیشه داوری‌ها و قضاوت را پیش او می‌برند.

روش‌های آموزش برای این افراد از طریق فعالیت‌های دسته جمعی طراحی می‌شود، شاید طراحان این فعالیت‌های آموزشی برای این افراد خود نیز از این هوش بهره‌مند هستند. مشاورهای خوبی هستند معمولاً برای مشاوره به او مراجعه می‌کنند. خود نیز در مشکلات سعی می‌کند از مشورت دیگران استفاده کند. از فعالیت‌های اجتماعی مانند شرکت در انواع سازمان‌های غیر دولتی، خیرخواهانه و کمک به حیوانات در حال انقراض، حفظ طبیعت، یا زلزله زدگان و سایر مصائب طبیعی جلودار هستند. از مهمانی لذت می‌برند و در جمع‌ها و مهمانی‌ها معمولاً میدان‌دار هستند. این دسته از افراد را معمولاً اجتماعی sociable می‌نامند.

¹ Interpersonal intelligence